

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

5.9.75

Ostravský večerník

23. IX. 1975

Saša Lichý

ze dne

VÁLEČNÁ ANEKDOTA

Jméno letos pětapadesátiletého, běloruského spisovatele Alexandra Makajonoka se objevilo v ostravském kulturním životě poprvé před dvěma roky, když zde hostující sovětský amatérský divadelní soubor uvedl představení Tribunálu. Těže hry, jež měla premiéru o prvním večeru nové divadelní sezóny v Divadle Petra Bezruče.

Tribunál není text inscenačně snadný. Téma vlastenectví prostých sovětských vesničanů v okupované oblasti za druhé světové války zpracovává autor v několika stylových rovinách: hlavní dějové pásmo — rodina odsoudí k smrti otce za domnělé kolaborantství — velmi připomíná prostředky tradičního vesnického lidového divadla. Do něho jsou však vkomponovány aktualizační motivy téměř publicistického rázu a konec hry je překvapivě pointován tragickým závěrem jednoho z epizodických motivů. Takto složitou a ne zcela jednotnou kompozici označuje autor jako tragikomedii.

Východiskem dramaturgicko-režijní koncepce ostravské inscenace (režie Saša Lichý) je komediální základ Makajo-

nokovy hry, zatímco ostatní její složky jsou značně redukovány a tragický konec je zcela přepracován v závěr smířlivý. Tím se žánrová kvalita hry posunula až k podobě lidové fraškovité komedie a stala se zároveň stylově jednodušší. Ideově tematické jádro hry je přitom zachováno v plném významu, ba jaдрným humorem je navíc zdůrazněno.

A tak se na vtipné a výtvarně čisté scéně Otakara Schindlera hraje příběh plný zdravého veselí a optimistického životního postoje i v situacích krajně nepříznivých. V živě rytmizovaném a svěžím tempu představení dominuje postava pastevece Těreška. Milan Sulc jej hraje se spontánním smyslem pro humor, ale i s citlivou kázní a vkusem,

takže přes komediální nadsázku uchovává figuru plnou míru její prosté a jímavé lidské dimenze. Sulcův celistvý výkon je však dán i tím, že Těreško je nejméně zasažen žánrovým posunem hry. Postavy, na jejichž bedrech leží hlavní tíže odvážné dramaturgické koncepce, jsou podstatně nesnadnější. V menších rolích je ještě možné vyrovnat se s nimi beze zbytku (M. Černá jako Zina), ale v postavách rozsáhlejších a ve složitějších vztazích jsou některé úlohy (vznětí Nadina vztahu k Syrodojevovi, závěrečný smír Volodkův) téměř neřešitelné. Přesto jak R. Doleželová (Nada), tak J. Čapka (Volodka) udrží své výkony v mezích jevištní pravdy. Jistě také proto, že ani tyto role je nenutí vypomáhat si vnějšími hereckými prostředky natolik, jako třeba J. Tesařovou v halasně Polině nebo P. Handla v Syrodojevovi, jehož proměna proti originálu je ze všech nejpodstatnější, a tedy i nejobtížnější.

Jestliže se inscenátoři rozhodli vrátit k tématu války, tentokrát ale příběhem prosté lidové anekdoty se zdravým optimistickým jádrem, pak je to čin prospěšný. A premiérové obecenstvo dosvědčilo, že celkem i úspěšný. (E)

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Praha

26. IX. 1975

ze dne

Divadlo Petra Bezruče v Ostravě obohatilo podzimní sezónu hrou Rodinný tribunál od A. Makajonka. Na snímku: J. Tesařová a M. Sulc.

Foto V. Dvořák